

Dohányárusok Közlönye

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

ADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható
Előfizetést ár fél évre 5 koronára.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Károly-körút 7. sz.
hova az előfizetési öszveget valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetést ár fél évre 5 koronára.
Kéziratok nem lesznek visszaszadva.

TARTALOM. Rossz szivarok. — Vegyesek. — Hirdetés.

Rossz szivarok.

Nagyobbára a közönség köréből, mint az elárusítóktól is érkeznek hozzánk a panaszok a szivarok rossz minősége felett, a miért is ezen körülményt most említjük fel, a mikor az üzletmenet a tözsdekben hanyatlík.

Mely fajta szivarok rosszak és miről panaszkodnak, az könnyen magyarázható; mindazon szivarfajok, melyek jelenleg az általános forgalomban kaphatók, a közönség igényeit ki nem elégítik, ezzel, úgy hiszszük, elég mondatik még akkor is, ha a szivarok az anyag és gyártás tekintetében a szakértői vélekedésnek megfelelnek.

Első sorban panasz emeltetik a gyártmányok nedves volta miatt, mely körülmény oka a korai forgalomba bocsátásban rejlik. Hisz elég gyakori jelenség az, hogy újabb készítményű szivar előbb jön forgalomba, mint a régebben készült; szigorú ellenőrzést kellene gyakorolni ebben az érdeemben, hogy egyetlen láda korábbi készítmény ki ne adassék a régebbi előtt még akkor sem, ha a központi dohányraktár munkásai ezt különleges szempontjából jónak látnák is.

Panaszolja, hogy a *Trabucco* igen egyenetlen minőségben jön forgalomba, míg egyes gyártmányok könnyű és kellemes zamatúak, mások pedig oly dohánytartalmúak, mely erős és kellemetlen szagú; az ilyen szivart *Trabucco*-nak nem lehet elismerni. A *Regalitas* ugyanilyen bajban sínylödik, csak azon különbséggel, hogy itt még alakra nevezze is nagy eltérés mutatkozik, különben nem ártana ennek helyébe egy más alakú 9 kros szivart forgalomba hozni, annyival is inkább, mert ez a *Regalitas* már szerepét eljátszotta.

Azon általános calamitás, mely a *világos* takarólevelek hiányában már 6 év óta mutatkozik, a helyett hogy csökkenne, még inkább fokozódik és jelenleg a legkelendőbb fajokban, mint AA, A, BB és E szivarokból vajmi ritkán, *Trabucco*- és *Britannic*-okból pedig egyáltalán *világos* szivar nem kapható.

Mi igen jól felfoghatjuk, hogy vannak évjáratok, melyekben világos dohányleveleket csak ritkán, vagy éppen nem teremnek, miután itt az időjárás nagy befolyásu lehet, hanem a mit fel nem foghatunk az azon tény, hogy miután már 6 éves ezen calamitás, szerény véleményünk szerint a t. dohány-egyed-árúságnak már kellett volna gondoskodni és felkutatni egy oly forrást, a hol *világos szivar-takarólevelek* kaphatók.

Bizonyos, hogy ily ismét előjön annak is

az ideje, a melyben a közönség inye megváltozik és az általános kívánság a *sötét* szivar felé fordul, de mi azt valljuk, hogy éppen abban rejlik az üzleti tevékenység művészete, a közönség váltakozó igényeinek és inyének szemmel tartása, kifürkészése és annak kielégítése.

Sem nekünk, sem senki másnak nem fog sikerülni a fogyasztókat ezidőszertint nézetüktől elteríteni, mely szerint a világos szivar a legjobb és a sötétek használhatlanok, hiába történik utalás arra is, hogy a sötét borítólevél alatt *könnyű* és a világos alatt a legnehezebb, vagyis *erős* dohánytöltetek lehet, ez nem használ semmit, általánosan világos szivart kérnek és csak azért fogadják el a sötétet is, mert kényszerhelyzetben vannak; de ne kívánja a m. k. dohányjövődék, hogy a fogyasztók örökösen ezen kényszernek engedjenek, mert kényszeríthető ugyan az árusító azt eladni, a mit gyártanak és a mint gyártatik, de nem kényszeríthető a fogyasztó is a fogyasztásra.

Ha az elégedetlenség nem is nyilatkozik meg egyebben, mint számokban, sokszor még abban sem, de azért elvitázhatlan tény, hogy ezen elégedetlenség tökéletesen elterjedt és a mennyiben a l. m. k. dohányegyedárúság ezen állításunknak nem tulajdonít annyi értéket, mint a mennyi azt megilletné, akkor ajánlatos volna, ha a főváros és az ország nagyobb árusait kérdőívek mellett megkérdeznék, mit szól a fogyasztóközönség szivarjainkról? Bizonyosak vagyunk abban, hogy ez uton igen értékes anyag gyűjtenék, mely azonban alig tartalmazna mást, mint a mit itt röviden elmondtunk. Nem kritikai viszketek és még kevésbé szándékunk, hogy dohánygyártmányainkat rossz hirbe ejtsük, mely arra készlet, hogy a szivargyártmányok rossz minőségére rámutassunk, mi főleg azt tartjuk szemünk előtt, hogy megmondjuk azoknak, a kiket illet, mire van szükség, hogy egyrészt a gyártmány javíttassék, másrészt pedig, hogy a fogyasztóközönség általános helyzetéről tökéletesen tudomással bírjanak.

El nem mulaszthatjuk még arra is figyelmeztetni, hogy a gyártmányok előállítási helye mily befolyással van a gyártmányra magára is! Persze, a szakemberek ezt tagadják.

Hivatalos körben nem érthetik azt, hogy az egyik gyár, melynek ugyanazon szabványok és szabályok szerint kell működni, mint bármely másíknak, az egyiknek ugyanazon anyag áll rendelkezésre, mint a másíknak, hogyan is lehetséges azután ezek tekintetbe vétele mellett, hogy az egyiknek gyártmánya

a másíktól lényegesen eltérjen, vagy az egyik jobb, vagy rosszabb legyen a másíknál. De mégis úgy van ám! minden szakszerű ellenmondás daczára! nagy különbség van a gyártmányok minőségében és ezen jelenség megfigyelése, az általános gyártás javítására szolgáló eszköz gyanánt való hasznosítása volna azon nagy nyereség, mely az egészre kiterjedne. Megengedjük, hogy a gyártási beosztás rendszere alig engedné meg, hogy *egyfajta* szivart csak azon egy gyárban gyártassanak, mely azon fajtát legeslegjobban állítja elő, hanem nézetünk szerint minden oly akadály elhárítandó, mely a gyártmányok kitűnő és kifogástalan előállítását meggátolja.

Még sok egyéb említésre méltó hozhatnánk szóba, a mi a vázolt mizériákat okozzák és természetesen a gyártmányok javulása helyett azoknak rosszabbulását eredményezik, de ezen rosszások nem ismeretlenek és főleg azon rendszeren is nyugszik, melyet mi már többször szóba hoztunk, miszerint igen hátrányos a gyártási üzem kettéválasztása; abban a perczen, a melyben ezen szétválasztás megszűnik, egyik okozója a bajoknak is megszűnt; a dohányegyedárúság sem egyéb, mint egy hatalmas gyári-üzem-összeköttetésben egy kiterjedt és messze-kihatható kereskedelemmel, a melyben más elvek alig foghatnak tért, mint azon elv, mennél *nagyobb hasznot elérni*, ezt pedig csak úgy lehet elérni, ha a fogyasztóknak nincsenek panaszai.

Vegyesek.

A szivar automata. Az osztrák szivartözsdek ezideig körülbelül 200 automatát rendeltek meg, melyek l. é. június 15-én lesznek Ausztriában a közönség rendelkezésére bocsátva. — Ezzel odaát a vasárnapi munkaszünet kérdése, mely évek hosszú során át — különösen a bécsi tözsdekéket két tábora osztotta — tökéletesen megoldott.

Nálunk ezen automata most fogja csak kiállni a tűzpróbát, azért, hogy egy ideig közszemlére lesz kitéve és mivel Budapest és Bécs között csekély a távolság, nem kételkedünk, hogy a gyakorlatban az automata kezelése és annak hasznossága könnyen és kényelmesen megfigyelhető lesz. Mi tehát jelentékeny előnyben vagyunk a bécsiekkel szemben, hol az automata igazi értékét már teljes működésbe hozataluk után fogják csak megismerni, míg nekünk kedvező alkalom nyílik a fenálló gyakorlatból megfigyelni és itélünk.

Es minthogy a viszonyok nálunk sem sokban különböznek a bécsiekétől, az automaták tömeges felállítását Ausztriában a felsorolt okoknál fogva csak örömmel üdvözölhetjük.

A fűszerkereskedők egyesülete, a magyar kereskedelmi csarnok az országos keresk. és iparcsarnok, a fővárosi kereskedők társulata, a kis- és középkereskedők társulata és a budapesti budai keresk. társulata 100 tagu nagy küldöttséget tisztelt meg báró Bánffy Dező miniszterelnökénél, ki a küldöttséget a képviselőházban külön kihallgatáson fogadta. A küldöttség vezetője, Mautner Adolff, átnyújtotta a miniszterelnöknek a kereskedelmi testületek a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslat 23. §-ának elejtése érdekében a képviselőházhoz intézett kérvényét és nyomatékos szavakkal ecsetelte ama súlyos hátrányokat, amelyek a magyar kereskedelmet fenyegetik, ha a szakasz törvényerőre emelkednek. A miniszterelnök válaszában kifejtette, hogy a törvényjavaslat válaszban aligha módosítható, de amennyiben egy s intézkedések tényleg a kereskedelemre nézve sérelmeseknek fognak bizonyulni, amit a gyakorlat fog mutatni, azon esetre ezeknek megfelelő módosítást kihasználva helyezte.

Az „Országos Levéltár“ oklevél-kiállítására az idén május 12-én nyílik meg s azontúl minden csütörtökön d. e. 11 órától d. u. 1 óráig az Orsz. Levéltár (Vár. Belügyminisztérium) diplomatikai termében, ingyen s csak az Országos Levéltár kezelő igazgatójánál, ugyanott földszint átvehető belépti jegy előmutatása mellett szeptember hó 29-éig bezárólag lesz látható.

Az összes gyufagyárosok és minden országok fogyasztóinak figyelme egy új iparág felé fordul, mely a hazai talajon létesült.

Ez a Herzfelder és Frölich cég által Lajta-Szt-Miklósban alapított új gyufagyár Paper vestas előállítására, papíryanagból készült gyufaszár, mely különösen szép tüzzel ég tartós égési képességénél a viaszgyufák pótlására alkalmas. Ezen iparág, mely csak néhány hónap óta hozza gyártmányait forgalomba, az összes világországokba óriási mennyiségű gyufaárut szállít, s a tervezet, mely szerint ezen gyár jelenlegi kiterjedésének hatszorosára nagyobbitandó, engedélyezve lön.

Örvendetes jelenség, hogy egy iparág, mely rövid fenállása óta az egész művelt világban oly nagy eredményeket tud felmutatni, hazai talajon létesült s az elért sikerekért az egész magyar ipar becsületére válik. Tervezet szerint ezen gyártelep óriási méretekben lesz kiegészítve és azonkívül külföldi gyártelepek létesítése tervezetik.

Mivelhogy ezen cikk nemsokára Magyarországon is áruba bocsátatik, kik az egyedüli eladársza szoros számlára komolyan reflectálnak, *L. & G. Halphen oest. ung. Generalvertretung*, Wien, I. Canovagasse 7. forduljanak a tárgyalások végett.

Szegédszerkesztő: Heltal Nándor.

A folyó évi február hó 21-én kelt 1366. szám alatt kiírt pályázatra beérkezett ajánlatok elfogadhatók nem lévén, újabb pályázat tétetik közzé.

6099. szám 898.
III. ú. o.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. dohányjövődék részére 1898. évi augusztus hó 1-től 1901. évi július hó 31-ig terjedő időtartam alatt szükségletű kész gyártmányládák egy részének biztosítása iránt ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A biztosítandó gyártmányládák 1898/99. évi körülbelüli szükséglete 96.363 darab nagy, 19.336 drb. közép és 13.586 drb. kis ládából áll, melyeknek kellékei, belméretei stb., valamint azon m. kir. dohánygyárak, melyekhez azok elszállítandók lesznek, egy ezen igazgató-

ságnál valamint valamennyi m. kir. dohánygyári igazgatóságnál és doh. bev. felügyelőség-nél megtekinthető kimutatásban vannak feltüntetve.

A szállítandó ládáknak száraz, egészséges, nem repedezett, egyenletes vágású és méretű, továbbá csomóktól mentes deszkákból olyképpen kell előállítva lenniök, hogy azoknak egyes alkatrészei lehetőleg egy (1), esetleg a közép és kis ládáknál legfeljebb kettő (2), a nagy ládák oldal- és homlokrészei legfeljebb kettő (2), a fedél- és fenékrészei pedig legfeljebb három (3) egyenlő szelességű darabból gondosan és erősen összeenyvezve álljanak.

Az összes ládák homlokrészei és a ládákra alkalmazandó léczek 20 mm. vastag, a fedél, fenék- és oldalrészek pedig 13 mm. vastag deszkákból készítendők és a ládák összes alkatrészei — a fenék kivételével — a külső felületen legyalulandók.

A közép és kis ládák fenék- és fedélrészeire 2—2 darab, a nagy ládákra a fenék és fődélrészeknél kívül még az oldal részére is 2—2 drb. 20 mm. vastag és 50 mm. széles lécz akként szegzendő fel, hogy a szegkek fejei a ládák belsejébe essenek, ellenben azok hegyei a lécz külső felén meggörbitve visszahajlítandók és erősen bevezetendők.

A ládák összeszegezéséhez és a ládák felerősítéséhez kizárólag 53 mm. hosszú 28 sor-számú sodronyszegkek használhatók.

A szállítandó ládák minőségére nézve az ezen igazgatóságnál elhelyezett minták mérvadóak, melyek ugyanitt a hivatalos órák alatt megtekinthetők és azoknak feles példányai az egyes pályázók esetleges kívánságára a beszerzési árnak megtérítése ellenében kiszolgáltathatók is fognak.

A fentközlött ládák méretei tekintetében beállható változások eshelsőségére kikötötték, hogy ezek 5—10 cm. kiterjedésig, a megállapítandó szerződési egységárrakra befolyással nem lesznek.

A mellékelt kimutatásban feltüntetett egy-évi szükséglet csak megközelítőleg lévén felveve, a m. kir. dohányjövődék a kiírt egyévi szükségletnek csakis nyolczvanöt (85) százalékra nézve vállal felelősséget, hogy az egy évi időtartam alatt tényleg megrendelteni és átvetetni fog, de másrészt a m. kir. dohányjövődék fentartja magának a jogot, hogy a kiírt egy évi szükségleten felül még évenként tizenöt (15) % -ig a fenálló feltételek mellett túlmegrendelést is tessen.

Továbbá fentartja magának a m. kir. dohányjövődék azt a jogot is, hogy a kimutatásban fel nem sorolt dohánygyárak és ladafajokon kívül, a kötetendő szerződés tartalma alatt bármely m. kir. dohánygyár részére, bármely fajta lada, bármely mennyiségben a megállapítandó feltételek mellett megrendelhesse, mely megrendeléseket vállalkozó feltétlenül foganatosítani tartozik.

A szállítási határidőre, valamint a szállító-sokra nézve az általános szerződési feltételek — mérvadóak, melyek egy ezen igazgatóság III. ügyosztályában, valamint valamennyi m. kir. dohánygyári igazgatóságnál és dohány-beváltó felügyelőség-nél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A benyújtandó ajánlatnak következőket kell tartalmaznia:

1. Azon nyilatkozatot, hogy az ajánlattevő a pályázati hirdetményben foglalt, valamint az általános szerződési feltételeket ismeri és azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

2. Az ajánlati egységárakat hazai értékben és pedig a kimutatásban felsorolt valamennyi m. kir. dohánygyár részére szükségelt valamennyi ladanemre (nagy, közép és kis ládákra) nézve külön-külön, valamint az összart is be-tükkel és számokkal kifejezve. Az egységárak akként számítandók, hogy a ládák a dohánygyár udvarába bérmentve szállítandók.

Csak egyes dohánnyárak szükségletének fedezésére vonatkozó ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

3. Az ajánlattevő címét.

4. Többek részéről együttesen tett ajánlatoknál azon nyilatkozatot, hogy az ajánlat tekintetében egyetemlegesen felelősek, továbbá azon megbízott megnevezését, ki az üzletvitelért felelős, illetve értesítések átvételére és a kifizetendő összegek felvételére jogosítva van,

5. Nem önjogu személyek, továbbá társaságok és más jogi személyek részéről tett ajánlatoknál azon törvényes képviselőnek, igazgatónak, vagy képviselőre hivatott más személynek megnevezését, a ki értesítések átvételére és a kifizetendő összegek felvételére jogosítva van.

6. A szállítandó czikk, illetve anyagok beszerzésének pontos megjelölését.

Ajánlattevő az ajánlatban hatósági bizonyítványának melléklése mellett határozottan kijelenteni tartozik, vajjon saját gyárában fogja-e a ladaikat előállítani, vagy pedig másnak gyárából szerzi be, az utóbbi esetben azt is köteles kijelenteni, vajjon hazai vagy külföldi gyárból szerzi-e be a cikket, illetve annak egyes részei; miután külföldi készítmények egyáltalában nem, vagy csak azon esetben fognak figyelembe vétetni, ha belföldi készítmények egyáltalában nem, vagy el nem fogadható minőségben volnának kaphatók.

Bánatpénzképpen a feltüntetett egy évi szükségletnek megfelelő ajánlott összárának 50% -a készpénzben vagy allami letételre alkalmas értékpapirokban — takarékpénztári könyvecskék kivételével — valamely m. kir. adóhivatalnál vagy a budapesti m. kir. állampénztárnál letendő és az erről szóló nyugta a zárt ajánlat-hoz csatolandó.

Az ajánlat-hoz készpénzben vagy állampapirokban csatolt bánatpénzért a kincstár felelősséget nem vállal.

A letett bánatpénz a szállítási szerződés megkötése esetén célteljesen fog szolgálni.

A m. kir. dohánnyövődék fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az árakra szabadon választhasson, vagy a czél elérésére más intézkedéseket is tessen; az ajánlatok el vagy el nem fogadásáról ajánlattevők a nélkül, hogy e tekintetben bizonyos határidő kitüntetnek, a lehető legrövidebb idő alatt fognak értesíteni.

Ajánlattevő tett ajánlata folytán az ajánlat költői határozathozatalig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatott, elfogadott ajánlata alapján a szerződés megkötése felelős marad.

Ajánlattevő tett ajánlatának elfogadásáról szóló értesítésnek vételétől számítva, legkésőbb 8 nap alatt tartozik az általános szerződési feltételek 8 §-a értelmében a megfelelő biztosítékot letenni és a szerződésnek aláírása végett ezen igazgatóságnál jelentkezni.

Ha a vállalkozó a kitűzött napig meg nem jelenik, vagy ha meg is jelenik, de az előirt biztosítékot még nem tette le, a bánatpénz felét veszti, mire ezen igazgatóság más napot tűz ki a biztosíték lefizetésére és a szerződés megkötésére; ha pedig ajánlattevő ezt is eredmény nélkül engedni letelni, bánatpénzének másik felét is elveszti és a bánatpénz a kincstár részére foglaltatik le.

Utóbbi esetben a m. kir. dohánnyövődék fel van jogosítva ladaüzletét bármely módon biztosítani, vagy pedig az ajánlattevő ajánlata alapján — mely itt a szerződés helyét pótolja — ez elvállalt kötelezettségek teljesítésére szorítani.

Az ivenkint 50 kros bélyeggel ellátott és lepecsételt írásbeli ajánlatok következőleg czimzve: „Ajánlat a m. kir. dohánnyövődék gyártmánylada szükségletének szállítása iránt a 6099/III. 1898. számú pályázatra“ legkésőbb 1898. május hó 31-ig délelőtt 10 óráig, a mikor is azoknak felbontása bizottságilag megtörténni fog, az alóirt hatóság segédhivatalánál átadandók, vagy posta útján beküldendők.

Az ezen hirdetményben kített feltételektől eltérő, valamint azon vállalkozók ajánlatai, kiket a kormány vagy az illető miniszter a közzsalítások elnyerésétől közérdek szempontjából kizárandóknak nyilvánított, vagy oly vállalkozók ajánlatai, kik a legközelebb elmult 3 év alatt teljesített szállítások alkalmával megbízhatlanoknak mutatkoztak, továbbá az elkészen beérkezett vagy távirati uton tett ajánlatok, vagy végül oly ajánlatok, melyekhez a letett bánatpénzről szóló nyugta csatolva nem lett, avagy a bánatpénz készpénzben csatoltatik, figyelembe nem vétetnek.

Budapestben, 1898. évi április hó 21.

M. kir. dohánnyövődéki központi igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK GROSS- UND KLEINVERSEHLEISSER UNCARNS).

INHALT. Schlechte Zigarren. — Die Trafiken der Hauptstadt. — Vermischtes. — Briefkasten der Redaktion. — Annonce

Schlechte Zigarren.

Mehr noch aus den Kreisen des Publikums, denn denjenigen der Verschleisser dringen die Klagen wegen schlechter Beschaffenheit der Zigarren zu uns, aus welchem Grunde wir dieses Umstandes zu einer Zeit Erwähnung thun, wo der Geschäftsgang in den Trafiken kontinuierlich schlechter wird.

Welche Zigarren eigentlich schlecht sind und worüber man klagt, ist bald erläutert. Es sind sämtliche Zigarren, welche dormalen in den allgemeinen Verschleiss sind, nicht nach dem Geschmacke des Publikums. Damit scheint uns genug gesagt zu sein, selbst dann, wenn die Zigarren in Hinsicht ihres Materials und ihrer Herstellung den fachmännischen Begriffen entsprechen sollten. Geklagt wird in erster Reihe über die Feuchtigkeit der Fabrikate, welcher Umstand allerdings an der Manipulation bei der Ausfolgung liegen dürfte. Kommt es doch noch gegenwärtig häufig vor, dass jüngere Zigarren früher und ältere später verabfolgt werden. Man müsste eben eine strenge Kontrolle diesbezüglich walten lassen, dass keine einzige Kiste Zigarren, welche später als die vorhandenen einläuft, ausgeliefert werde, selbst dann nicht, wenn es die Arbeiter der Tabak-Magazine für erspriesslich halten. Ferner wird darüber geklagt, dass die Trabuco sehr ungleich in den Verkehr gelangt. Während manches Fabrikat milde und leicht ist, enthalten andere Fabrikate einen Tabak, der so rau und scharf duftet, dass dieses Aroma die Trabuco gar nicht wiedererkennen lässt. Die Regalita-Zigarre ist demselben Fehler unterworfen, nur mit dem Unterschiede, dass hier sogar die Formen wesentlich von einander abweichen. Im Uebrigen würde es nicht schaden, an ihrer Stelle eine andere Zigarre à 9 kr. in den Verkehr zu bringen, zumal diese Regalita ihre Rolle bereits ausgespielt zu haben scheint. Die Kalamität mit den lichten Deckblättern, welche nunmehr 6 Jahre andauert, nimmt von Jahr zu Jahr zu, statt ab und sind derzeit bei den Hauptsorten, wie: AA, A, Bb, E nur sehr selten lichte Zigarren, bei der Trabuco und Britannica überhaupt gar keine lichte Zigarren zu finden. Wir können es ganz gut begreifen, dass es Jahrgänge gibt, in welchen lichte Tabakblätter selten oder gar nicht wachsen, zumal die Witterungsverhältnisse hiebei von mächtigem Einflusse sind. Was wir aber nicht begreifen können, ist die Thatsache, dass diese Kalamität, wie gesagt, nunmehr schon 6 Jahre andauert und dass die Tabak-Regie unseres bescheidenen Erachtens nach, denn doch dafür zu sorgen hätte, eine Bezugsquelle ausfindig zu machen, die lichte Deckblätter liefert. Gewiss, es dürfte vielleicht wieder die Zeit kommen, wo der Geschmack in das Gentheil umschlägt und die allgemeine Strömung nach dunklen Tabak lautet;

allein, wir meinen, dass eben darin die ganze Kunst des geschäftlichen Betriebes besteht, den jeweiligen Geschmack des konsumirenden Publikums zu erkunden und das ganze übrige Verhalten danach einzurichten. Weder uns, noch irgend Jemanden wird es gelingen, das Publikum dormalen von der Meinung freizumachen, dass die lichte Zigarre die beste ist und dass man den dunklen Tabak nicht rauchen kann. Umsonst ist ferner der Hinweis darauf, dass das dunkle Deckblatt eine leichte Füllung und das lichte Deckblatt den schwersten Tabak enthalten kann, es nützt dies alles nichts, man wünscht leichte Zigarren und bequemt sich nun zu der Annahme der dunkeln aus dem Grunde, weil man eben keine andere erhält. Doch am Ende, das kann und soll ja die k. u. Tabakregie nicht fordern, dass sich der Konsument, dem Zwange der Verhältnisse fügt. Die Tabakregie kann wohl den Verschleisser zwingen, das herzugeben, was sie erzeugt, nimmermehr wird sie aber den Konsumenten dazu verhalten können. Gelangt die Aeußerung dieser allgemeinen Unzufriedenheit mit den Zigarren nicht anders als durch Ziffern zum Ausdruck, häufig sogar nicht einmal dadurch, so bleibt gleichwohl die Thatsache feststehend, dass diese Unzufriedenheit vollständig platzgegriffen hat. Und wenn die kön. ung. Tabakregie dieser unserer Behauptung nicht jenen Werth beizumessen für nöthig erachtet, der ihr zweifelsohne gebührt, dann würde es sich empfehlen, wenn man den namhaftesten Verschleissern des Landes Fragebogen zusenden würde, was das Publikum über unsere Zigarren spricht. Wir sind überzeugt davon, dass ein höchst werthvolles Material dadurch gesammelt würde, obgleich die Quintessenz dieses Materials gleichwohl nichts anderes enthalten würde, als all das, was wir in diesen einigen Zeilen sagen.

Nicht die Lust Kritik zu üben und wahrlich auch nicht die Absicht unsere Tabakprodukte in den Misskredit zu bringen ist es, welche uns veranlasst, auf die schlechte Beschaffenheit der Zigarren aufmerksam zu machen. Wir haben lediglich im Auge, der k. u. Tabakregie dasjenige zu sagen, was Noth thut, damit sie einerseits das Fabrikat möglichst verbessere, andererseits damit sie von der allgemeinen Stimmung in der Raucherwelt vollständig unterrichtet sei. Wir können es uns nicht versagen, auch noch darauf aufmerksam zu machen, dass keine unwesentliche Rolle bei der Herstellung der Fabrikate die Provenienz des Fabrikates ausmacht. Freilich von Fachleuten wird dies gelehnet.

Man kann es in Beamtenkreisen nicht verstehen, dass eine Fabrik, welche ganz dieselben Vorschriften und Verordnungen hat, wie eine andere, ganz dasselbe Material zu verwenden angewiesen ist, wie eine andere Fabrik, dass also in Anbetracht dessen die Möglichkeit vorhanden sein

könnte, dass sich ein Fabrikat von dem anderen in Hinsicht des Werthes, oder besser gesagt, der Güte, merklich unterscheidet. Und doch ist dem so! Trotz aller Einwendung, die dagegen erhoben werden könnte, besteht ein gewaltiger Unterschied in den Fabrikaten und diesen Umstand zu beobachten, ihn für die Vortrefflichkeit der Gesamtterzeugung nutzbar zu machen, darin besteht ebenfalls ein nichtzuunterschätzender Gewinn für das Ganze. Wir geben zu, dass die Organisation des fabrikatlichen Betriebes eine solche ist, dass es schwer fallen würde, eine einzelne Gattung Zigarren in einer solchen Fabrik herzustellen, welche dieselben am besten erzeugt. Unseres Erachtens nach müsste jedoch jede derartige Schwierigkeit behoben werden, wenn es gilt, ein in jeder Beziehung tadelloses Fabrikat herzustellen.

Noch Manches hätten wir zu erwähnen, was an der geschilderten Misère Schuld trägt, und natürlich mit dazu beiträgt, die Fabrikate zu verschlimmern, statt zu verbessern. Allein, diese Übelstände sind bekannt und beruhen hauptsächlich auf den von uns schon so oft erwähnten Umstand der Zweitheilung im Betriebe. In dem Augenblicke, wo diese Zweitheilung aufhört, dürfte sich auch gar Vieles anders gestalten, als es gegenwärtig ist. Das Tabakmonopol kann eben nichts anderes sein, als eine mächtige Industrie, verbunden mit einem weitverzweigten, ausgebreiteten Handel, wo keine andere Rücksicht Raum finden kann, als diejenige es ist, einen je grösseren Gewinn zu erzielen. Das ist aber nur dann erreichbar, wenn die Consumenten keine Veranlassung zur Klage haben werden.

Die Trafiken der Hauptstadt.

Im Bereiche der Hauptstadt, in sämtlichen 10 Bezirken befinden sich gegenwärtig 780 Trafiken. Angesichts dessen, dass die Zahl derselben vor 5 Jahren noch 1100 betrug, ferner mit Rücksicht darauf, dass die Hauptstadt inzwischen einen Bevölkerungszuwachs von 60.000 Seelen erfahren hat, könnte man mit der reduzierten Ziffer vollständig einverstanden sein. Allein, noch immer befriedigt die Thatsache nicht, wonach bei einem Bevölkerungsstande von 600.000 Seelen es als nothwendig erscheint, dass 780 Trafiken existiren. Woher sollen diese 780 Verschleisser ihren Verdienst nehmen? Im Verhältniss zu dem in der Hauptstadt erzielten Konsum, einschliesslich der Spezialitätenwaaren, die doch hiezu kaum zu rechnen sind, wäre die Durchschnittsziffer, die auf jeden Verschleiss käme, ca. 7000 Gulden. Es wäre interessant, könnte man gleichzeitig hier die Summe, der für die 780 Verschleisslokale zu bezahlenden Miethzinsen anfügen. Gewiss, ein Jeder, ob Fachmann oder nicht, würde staunen und fragen: Woher nehmen diese Leute eigentlich das Geld, von welchem sie leben? Doch, wir übergehen lieber diese so oft vorgebrachten, auf Wahrheit beruhenden und gleichwohl unver-

ständlichen Thatsachen und wenden uns vielmehr jener Seite der Angelegenheit zu, die als Basis für das fernere Ausgestalten des Kleinverschleisswesens zu gelten, möglicherweise in Betracht kommen können. Und da konstatiren wir vor Allem:

1. Dass die Bewilligung neuer Lizenzen einzig und allein nur dort zu geschehen hätte, wo eine ganz neue Gassen- oder Strassenanlage dies erheischt.

2. Dass die vorhandenen Kleinverschleisse der Hauptstadt bei irgend welcher lokalen oder personellen Veränderung rücksichtslos eingezogen werden sollten, gleichwie die Bauvorschriften dies in vollständig rücksichtsloser Weise thun, wenn es sich darum handelt, einen Bau aufzuführen, der gegen die ästhetischen oder praktischen Begriffe verstösst.

3. Dass überhaupt der Stand für Trafiken in der Hauptstadt, an einer beschränkten Zahl gebunden wäre, gleichwie in Oesterreich, und dass die Erlangung solch nothwendiger Trafiken im Wege der Konkursausschreibung zu vergeben wäre.

4. Dass die Umschreibung einer Trafik, die sich innerhalb eines bestimmten Zeitraumes als lebensfähig bewährt hat, ohne Schwierigkeiten vollziehen lasse.

5. Dass den in Elite- und Hauptstrassen befindlichen Trafiken, welche mit irgend einem anderen Geschäfte verbunden sind, das Recht entzogen werde.

6. Dass Bewerber um eine Tabaktrafik-Lizenz entweder pensionirte Militärs und Beamte, deren Witwen und Waisen, oder aber verarmte Kaufleute berücksichtigt werden sollen, die im Besitze eines ausweisbaren kleinen Kapitals sind, das sie unumgänglich zum Betriebe brauchen.

7. Dass die Entfernung einer Trafik von der anderen nicht nach Schritten, sondern nach amtlich festzustellenden Kilometern zu bemessen wäre.

8. Dass die Pachtzahlung überhaupt aufhöre und statt dessen die Verschleissprovision um 1% geringer werde.

Wir meinen, dass durch Annahme der obgenannten Punkte von Seite des kön. ung. Finanzministeriums, dessen Intentionen, endlich einmal Ordnung zu schaffen, rasch entsprochen werden könnte. Seit Jahren ist der Wille dazu, wie wir wissen, vorhanden. Unleugbar ist auch, wie wir Eingangs erwähnt haben, etwas den Zweck Förderndes geschehen. Allein, wenn der Fortschritt in solch Schneekengänge sich vollzieht, dann müsste man auf eine vollständige Besserung der Verschleissverhältnisse in der Hauptstadt sehr lange warten. Wir wollen nicht verschweigen, dass dem unstreitig vorhandenen guten Willen in der Beamtenschaft sich derart mächtige Hindernisse in den Weg stellen, welche geeignet waren, die besten Absichten und Vorsätze illusorisch zu machen. Die Herren Abgeordneten, welche statt Gesetze zu schaffen, nicht selten in Trafikangelegenheiten interveniren und durch ihren Einfluss es bewirken, dass Trafiken auch dort errichtet werden, wo keine nothwendig sind: sie sind, wir wissen es recht gut, eine Macht, der sich ob Gross oder Klein, leider nur zu oft beugt. Traurig, dass es so ist, traurig, dass der ehrlichste, gewissenhafteste Beamte gegen seiner Ueberzeugung Dinge vollziehen muss, die ihn anwidern und mit Ekel erfüllen. Und insofern man nicht, sei es die Indolenz sei es die Gutmüthigkeit beseitigen wird, um diese Herrschaften zu belehren, dass auch das Tabakmonopol Gesetze besitzt, die Jedermann

respektiren muss, insofern wird und kann es auf dem Gebiete des Verschleisswesens in der Hauptstadt keine Ordnung geben.

Vermischtes.

Der Zigarrenautomat. In Oesterreich werden am 15. Juni d. J. die bisher durch die österreichischen Tabaktrafikanten bestellten 2000 Zigarrenautomaten aufgestellt und ist daher dort die Frage der Sonntagsruhe, welche seit Jahresfrist die Trafikanten namentlich Wiens in zwei Lager theilte, vollständig erledigt. In der That hat dieser Automat das Wunder vollbracht, die Gegensätze derart auszugleichen, dass nun Friede in die Gemüther einzieht, der eine Zeit lang in ganz ungemüthlicher Weise geschwunden war. Bei uns soll der Automat erst seine Feuerrobe dadurch bestehen, indem er zur Schau eine Zeit lang ausgestellt werden wird. Da jedoch zwischen Wien und Budapest keine besondere Entfernung besteht, dürfte die praktische Durchführung in der Handhabung des Automaten und dessen Nützlichkeits sehr bequem und leicht zu beobachten sein. Wir sind daher im wesentlichen Vortheile gegen die Wiener, die den wahren Werth des Automaten nach dessen vollständigen Funktionen kennen werden, während man in Ungarn Gelegenheit haben wird zu prüfen und zu beobachten aus der bestehenden Praxis. Da die Verhältnisse in alles in allem die Gleichen bei uns sind, wie in Wien, kann die massenhafte Aufstellung der Automaten dort, und angesichts des erwähnten Umstandes sehr willkommen sein.

Die Aufmerksamkeit der gesammten Zündwarenindustrie und der Konsumenten aller Länder wendet sich einer neuen Industrie zu, welche ihren Sitz auf heimathlichen Boden hat.

Es ist dies die von der Firma *Herzfelder u. Fröhlich in Lujta-Sat-Miklós* errichtete Zündwarenfabrik zur Herstellung von Paper vestas, Streichhölzchen aus Papiermasse, welche sich durch besonders schöne Flamme und enorm lange Brenndauer als Ersatz von Wachszündern eignen. Diese Industrie, welche vor wenigen Monaten in den Verkehr eingeführt wurde, versendet bereits in alle Theile der Welt grosse Quantitäten Zündwaren und ist das Projekt genehmigt, dieses Etablissement auf das 6fache des dormaligen Bestandes zu vergrössern.

Es ist hoch erfreulich, dass eine vaterländische Industrie, welche in der kurzen Zeit ihres Bestandes so grosse Erfolge in der ganzen zivilisirten Welt errungen hat, auf heimischen Boden fusst und kann sich die ungarische Industrie zu diesem Erfolge nur beglückwünschen. Es besteht wie gesagt die Absicht, die bestehende Anlage in grossartigem Masse auszugestalten, überdies ist die Errichtung von Auslandsfabriken geplant.

Da die Einfuhrung des Artikels in nächster Zeit in Ungarn bevorsteht, wollen sich ernste Reflektanten für den Alleinverkauf auf feste Rechnung an die *österr.-ungar. Generalvertretung L. u. G. Halphen*, Wien, I., Canovagasse 7, behufs Verhandlungen wenden.

Briefkasten der Redaktion.

Frau H. Sch. Budapest. Was, auch Sie haben keine Trafiklizenz bekommen? Hören Sie, das ist ja geradezu entsetzlich.

Frau A. K. Budapest. Man adressirt nur an das betreffende Amt, niemals an eine Person.

Herrn F. Z. Soll uns sehr freuen, wir erwarten Sie mit Vergnügen.

Frau B. Z. Budapest. Nichts für ungut, allein, das verstehen Sie nicht

Herrn S. B. Ny. Wir kennen kaum ein gemeineres Vorgehen, als dasjenige, welches Sie zur Sprache bringend, so drastisch schildern. Im Uebrigen könnten wir Ihnen auch viele solche Stückchen erzählen.

Herrn A. V. Budapest. Das Blatt erhalten Sie durch die Post.

Herrn K. Gy. in N.-S. Kann nur brieflich beantwortet werden.

Hilfsredakteur: **Ferdinand Heital.**

12315. szám.
VII. — 1898.

Ajánlati hirdetmény.

A löcse m. kir. pénzügyigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy Ó-Lublón a dohány-nagyárús részéről történt felmondás folytán f. évi július 19-ével üresedésbe jövő dohány-nagyáruda betöltése céljából a nevezett kir. pénzügyigazgatóságnál **1898. évi június hó 2-án délelőtti 9 órakor** zárt írásbeli ajánlat útján versenytárgyalás fog tartatni.

Az árlejtés tárgyát a versenyzők által a dohánylejtés után igénybe veendő ellátási jutalék fogja képezni s a nagyáruda annak fog adatni, ki legcsekélyebb eladási díjat fog követelni, mindazáltal a kincstár fenntartja magának azon jogot, hogy a versenyzők közt szabadon választ hasson, miért is az ajánlatot tevő semmi esetben sem támaszthat igényt azért, mert ajánlata nem lett elfogadva.

Az eddigi dohánynagyárús az áruda kezeléseért 1-5% tözsdíjat élvezett.

A dohánynagyáruda 1897. évi összes forgalma 25.167 frt 26 krt, azaz huszonezer-százhtvanhét frt 26 krt tett, melyből a fogyasztóknak való saját elárúsítása 1121 frt 80 kr., a limitó mérsékelt áru dohánynya 48 frt 32 kr. és a hozzáutalt kisárusokra 23.997 frt 14 kr. esik; a dohánynagyárúsok száma 94, megjegyeztetik, hogy a dohánynagyárudával a bélyeg és váltó-úrlapok eladásának kötelezettsége és 1/3%-nyi ellátási jutalék mellett egybe van kötve, melyeknek 1897. évi forgalma 5127 frtöt tett ki.

A dohánynagyáruda a kassai dohánynagyárudától, a bélyegjegyek és váltó-úrlapok pedig az Ó-Lublói kir. adóhivatalból szerzendők be. A kincstár az árudának bizonyos meghatározott jövedelmet nem biztosít.

A pályázók kötelesek bánatpénz fejében 114 frtot készpénzben vagy a tözsdén jegyzett állampapírokban 50 kros bélyeggel ellátott sajátkezűleg aláírt és lepecsételt ajánlathoz csatolni, vagy pedig ezen összeget valamelyik m. kir. adóhivatalnál letenni s az arról szóló kir. adóhivatali nyugtát az ajánlathoz mellékelni következő cím alatt »Ajánlat az Ó-Lublói dohánynagyáruda elnyeréseért« legkésőbb a tárgyalást megelőző napon délután 5 óráig a pénzügyigazgatóság főnökénél közvetlenül vagy posta útján benyújtani. Az ajánlatba az igényelt kezelési díj-százalék betűkkel és számmal tisztán kiírandó és az ajánlatokhoz egyuttal a magyar honosságát és polgári állást, vagyoni állapotot és erkölcsi kifogástalanságot igazoló hatósági bizonylatok is csatolandók.

Olyan ajánlatok, melyek ezen kellékekkel nem bírnak, vagy más pályázók ajánlatára hivatkoznak, valamint azok is, melyek határozatlanul szerkesztvék, végre utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Táviratok ajánlatokul el nem fogadottnak.

Löcse, 1898. évi május hó 2-án.

M. kir. pénzügyigazgatóság.